

1703.

- 1^a = Bodinus, Henricus : De usuris pretii non solati.
- 1^b = Bodinus, Henricus, de : De usuris pretii non solati
2. Bodinus, Henricus : De non praesependis sumptibus curatioris ultimi moti.
3. Bodinus, Henricus : De conjugio illicito.
- 4^a = Bodinus, Henricus, De casu fortuito, a quasi usufructuario non praestandi. 2 Scept.
- 5^a = Bodinus, Henricus : De collatione sumptuum studiorum.
2 Scept. 1703 ? 1747.
- 6^a = Bodinus, Henricus : De expellendo conductore 2 Scept.
- 7^a = Bodinus, Henricus : De rei vindicatione contra bonae fidei possessorem non competentem. 2 Scept.
- 8^a = Bodinus, Henricus : De non requisita libertate vulnere. 3 Scept. 1703, ¹⁷¹² 1743.

- 9^a, ^{b, c} Boetius, Fridericus Henricus: De injustitia vocationis factae
ad clamorem populi. 3 Sempt. 1703, 1725 & 1736.
- 10^a, ^b Boetius, Fridericus Henricus: De translatione Domini in con-
fracta arithmetica. 2 Sempt. 1724 & 1732.
- 11^a, ^b Brummennannus, Jacobus: De facultatibus statutum imperii
cum exteris. 2 Sempt. 1703 & 1740.
- 12^a, ^b Brummennannus, Jacobus: De incrementis urbium Germa-
nicarum. 2 Sempt. 1703 & 1736.
13. Buddeus, Jo. Franciscus: De comparatione obligationum,
quae ex diversis hominum habitibus oriuntur.
- 14^a, ^b Cellarius, Christophorus: Critica cultioris Germaniae
... examinanda ... proponit. 2 Sempt. 1703 & 1709.
- 15^a, ^b Juntingius, Nic. Hieron.: De transactione, testamenti
falsis non inspectis. 2 Sempt. 1703 & 1735.
16. Hoffmannus, Fridericus: De potentia diaboli in corpore.

17

~~17^a~~ = Hoffmannus, Fredericus: De balsamo Prurians ejusque
virtute et usu.

18^a = Hoffmannus, Fredericus: De anatomia publica. 2. Aufl.

19^a = Ludovici, Jac. Fredericus: De coelibatu proreac nomine
imposito. 3. Aufl. 1703, 1739 ? 1764.

20^a = Ludovici, Jac. Fredericus: De jure et jurisprudentia
domestica. 3. Aufl. 1703, 1711 ? 1747.

21. Schneider, Jo. Fridemann: De jure imaginum.

22. Stahl, Georgius Ernestus: De naturae erroribus medicis.

Faint, illegible handwritten text in a cursive script, likely a historical document or letter. The text is written in blue ink on aged, yellowish paper. The handwriting is dense and fills most of the page, but the individual words and sentences are difficult to decipher due to fading and the style of the script. The text appears to be organized into several paragraphs, with some lines starting with capital letters. The right edge of the page shows signs of wear, including red and blue ink stains and some missing paper.

~~XVI~~ Pri. 7. *Memo. 8.*

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS
DE

**REI VINDICATIONE
CONTRA BONAE
FIDEI POSSESSOREM
NON COMPE-
TENTE,**

Ad art 7. Tit. 2. Part. 2. Statut. Hamburgens.

Quam

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

**DN. FRIDERICO
WILHELMO,**

REGIÆ STIRPIS PRINCIPE ET MARCH-
BRANDENB.

SUB PRÆSIDIO

DN. HENRICI BODINI,
REGIMIN. ECCLES. IN DUC. MAGDEB. CONSIL. GRAVISSIMI
ET PROF. JUR. CELEBERRIMI,

PRO LICENTIA

Summos in utroque jure honores capeffendi

d. Jun. MDCCIII.

IN AVDITORIO MAIORI,
horis ante & pomeridianis

publicæ eruditorum disquisitioni subijcit

NICOLAUS von Spreckelsen
Hamburgensis.

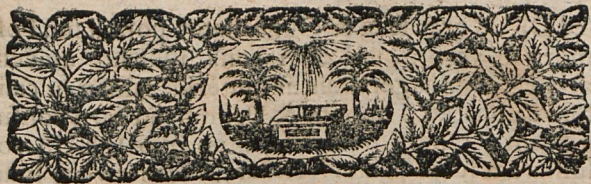
KONFRIED
UNIVERS.
ZVHALLE

HALÆ, Typis IOANNIS GRVNERI, Acad. Typogr.

AD LECTOREM.

X eo quo ad Juris studium animum applicavi, Juris vocabulum continuo mihi dubitationis ansam dedit, nec de certitudine justii injustive mecum convenire potui. Denique in hanc cogitationem incidi, justum esse id quod voluntati

Divinae consentaneum, qua in opinione me confirmavit historia Israëliitarum ex sacris literis innotescens, ex hac enim, si accurate judicare velimus, satis palam est, summam potestatem hominum & coërcitionem, non nisi hominum prava & perversa voluntate Deo connivente & puniente, introductam esse. Deus enim facto pacto cum Abrahamo, renovato cum Jacobo, mox inde Moïsem vocabat, non ut voluntate ejus Israëliitarum Respublica regeretur, sed ut per illum & Aaronem, quem ei adjunxerat voluntas ipsius populo tuo electo declararetur. Sic in hoc Judæorum Reipublicæ statu

a

sed

sed DEUS erat Rex & Gubernator populi sui. Post mortem vero Moissæ & Aaronis iudicium quidem arbitrio omnia gerebantur, interim tamen in casibus arduis ad Thumim & Urim haud raro confugebant, tanquam ad oraculum quo DEUS voluntatem suam palam faciebat, durante vero iudicio & Prophetarum regimine (nam ecclesiasticum & politicum regimen tunc temporis erat conjunctum) tempore Samuelis more gentilium Regem desiderabant. DEUS in pœnam ipsorum consentiens Saulum eligebat, qui ut omnes Theologi probabiliter & incerte iudicant damnabili exitu decessit. Hic defuncto David dudum electus populo presentabatur & unctionem à propheta accipiebat. Hunc sequebatur filii ipsius, Salomon qui vocatur sapientissimus, Rehabeam quorum non nulli injustas leges ferebant pessimamque vitam gerebant. His omnibus consideratis inde sequitur potestatem imperantium introductam esse non absoluta divina voluntate sed consensu. Obijcies exemplum ex Genesios X. v. 8. 9. Ubi de Nimrodo dicitur: *Er sieng an ein gewaltiger Herr zu seyn auff Erden/ und war ein gewaltiger Jäger für dem HERN ic.* Sed nondum concessum est Nimrodum fuisse Monarcham, probabilius potius est bestias illum fuisse insequutum, nam hominibus, si simili modo insidias illis struxisset, haud difficile fuisset sese opponere, vel ob eximiam ipsius fortitudinem adversus eum se congregare. Posito vero subegisse illum hoc modo gentes, quò vulgo creditur, inde non sequitur hoc esse factum ex absoluta
vö-

voluntate Divina, sed potius, damnabili imperandi aviditate Nimrodi, divina permissione. Cum autem Imperantium voluntas semper summa lex sit, cui, licet a voluntate & Jure Divino nonnunquam discrepet, obedire mortales coguntur, haud absurde dubitari poterat, quid sit justum quidve injustum, & cuinam horum potissimum sit obediendum, si v. gr. Jure Divino in furtu poena quadrupli obtinebat, jure humano suspendio plectitur. In homicidio Juri Divino poena capitalis erat constituta, in Jure Polonico pecuniaria sufficiebat. Saepe etiam lex scripta & non scripta sibi invicem contrariantur, imo consuetudines inter se non conveniunt, quin interdum sint irrationabiles. Interim tamen haec omnia nomine Juris veniunt, & legem faciunt, unde illa legum congeries, quam Corpus Juris vocant, merito, confusum chaos diversarum voluntatum imperantium, appellari deberet. Hoc veteribus Juri-Consultis dirum & execrandum auditu fuisse, hi enim operam omnem impendebant, ut conciliatione, combinatione, & interpretatione contrarietatem legem & absurditatem, nonnunquam etiam iniquitatem legislatorum tegerent. Credebant enim Principem non posse errare, nec injustas leges ferre, unde tot glossae & glossarum glossae in lucem propalatae, ut moderni juris consulti opiniones illorum eradicare & annihilare vix valeant, falsae enim interpretationis veterum Juri-consultorum tanta vis fuit, ut non nullis in locis legem fecerit. Cum igitur impossibile sit secundum leges & voluntatem legislatoris judicare, in casibus

bus obvenientibus, si de illa non certo constet, haud
exigua Juris prudentia pars erit interpretatio, quare
etiam hac in parte praesens specimen elaborare &
edere volui, praesertim quia in statutis Patria textum
quendam inveni, qui a quam plurimis Juri com-
muni contrarius judicabatur. Sublata interim est
haec contrarietas & quantum fieri potuit cum Jure
Civili Romano conciliatus est. Quam meditatio-
nemj ut Benevolus Lector meliorem in par-
tem accipiat, valde rogo, eumque
valere jubeo.

J. N. D. N. 7. C.

I. N. D. N. J. C.

CAPUT I.

THES. I.

Ostquam innatæ cupiditates ad ^{Dominium} omnes homines pervenerunt, & ^{quale jam est,} propter aliorum malitiam magis ^{non est ex ju-} gentium moribus ex communi ^{re nature sed} indigentia, quam ipso divino or- ^{ex malicia} dine, ^{hominum} dominium, ratione aliorum privativum, introductum est, necessarium fuit pro utilitate publi-

ca certis; limitibus variis legibus & conventionibus inter privatos illud includere, ut unusquisque eo ^{Ideo legibus} magis certus esse possit, quo usque rerum externa ^{positivis in-} rum dominium respectu tertii, effectum juris (i. e. ^{cludendum} actionis publicæ) habere possit, & non arbitrio judicantis incerto ac vago relinquatur, de fortuna alterius pro lubitu disponere, vid. Struy. Synt. J. Civ. Exerc. I. Th. IV. Cum verò potissimum unusquis ^{etiam privatè} que rerum suarum moderator ac arbiter sit, ac inde ^{de rebus suis} pacta contractibus legem dare dicantur, quemad- ^{leges condere} modum materia de conventionione commissoria, in ^{possunt.} scribitur de Lege Commissoria, & sic privatorum

A 2

con-

quod applicatur, ad statuta contra Doctorum opinionem.

civitates municipales & Collegia opificum valide statuta condunt sine confirmatione superiorum.

conventiones, quatenus salutis publicae ejusque publico Juri non derogant, non minus ac Leges attendendae sint, imo illud quod alias Jure communi introductum immutare possint. Simul quoque verba saltem sint indicium mentis, de cujus voluntate si ex factis aliove modo constet, nihil refert. Sequitur quod de causis privatorum cives inter se, vel certa conventionem vel communibus suffragiis aut factis, jura sibi introducere queant, L. 32. §. 1. ff. LL. Ut sic DD. male statuunt, statuta civitatum, non aliter valere quam si à superiore expresse sint confirmata, & consuetudines, demum ex tacito consensu Superioris, auctoritatem accipere. Potius secundum allegata verba dict. L. 32. verisimum manet, nihil (scilicet in causis privatorum) interesse, suffragiis seu expressis conventionibus, an rebus ipsis aut factis, populus voluntatem suam declaraverit. Unde non tantum civitates de rebus ac negotiis civium inter se, sed & collegia opificum, de negotiis conservationem collegii ac opificium concernentibus, recte Statuta condunt, eoque valitura, donec vel alia lege superioris, vel nova conventionem, aut diuturna desuetudine, quoad futurum, abrogata, aut utilitati publicae contraria probentur, quo collimant Recessus Hamburgenses art. 44. Van Ampt. Bodeckern Rullen und Recessen, enjus verba ita se habent: Alle Ampt. Bocke/Rullen/Recessen, und Vorsegelunge / so den Emptern vormhalten gegeben / und ock dorch de Ampter in bygelegen / Eteden undermalekander geschlaten sin / de nicht wedder Gottes Wort und Befehl duffer Stadt. Bock / wolhergebrachte redliche Gewohnheiden / jegen duffer Recessen, und gemeinen

meinen Besten sin / de schölen by öhren Werden bli-
ven / so lange weß anders dorch einen Erbarn Raht/
gemeine Börgere und Inwahrner / offte ehre Veror-
dente düßer guden Stadt vordragen werr.

Unde, dum in civitate quadam collegium sartorum, contra aliquem novitium ejus collegii, in cæ-
terorum perniciem maximum quæstum ad se tra-
hentem, statutum collegii ejus allegabat, daß kein
Meister mehr als zwey Gesellen und einen Jungen
auff die Werkstatt zu bringen befugt seyn solte / damit
die übrige Junfft-Brüder jeglicher auch seine Nah-
rung haben könnte. Hoc verò statutum à Principe
illius territorii expressè confirmatum non invenie-
batur, recte pronunciatum fuit, dictum novitium
nihilominus ad statuta illius collegii observanda
obligari, quamdiu à Principe illud statutum abroga-
tum non fuit, eo quod per associationem tacite
omnibus juribus collegii sese submiserit, ac nec
fingi possit ulla societas vel collegium sine singula-
ribus illius societatis legibus. Ut sic Princeps vel
alius superior, eo ipso, dum jus certi corporis vel
collegii sociis quibusdam concessit, aut confirma-
vit, simulquoque jus condendarum legum quoad
negotia ejus opificii vel collegii concesserit, ut so-
lenni confirmatione circa talia denuo opus non
sit, secus si & alii extra illud collegium illius rei pu-
blicæ subditi per ejusmodi statutum obligari debe-
rent, hoc enim sine publica autoritate eorum penes
quos est legum ferendarum summa potestas, fieri
non potest; Sicuti quoque ex superiorum arbitrio
dependet, justa ex causa inferiorum collegiorum

A 2 statu-

statuta in futurum obrogare, manente tamen obligatione collegiatorum ratione præteriti.

THES. II.

*Civitas leges
juri communi
contrarias
ferre potest.*

*Schopus hu-
jus Disputa-
tionis.*

Dispositio.

Ex his deductis facile sequitur, quod societas civilis perfecta, quam politici civitatem vocare solent, de negotiis & rebus civium privatis, ut & de publicis totam universitatem concernentibus, leges recte condere possit, omnes cives illius civitatis obligaturas, quamvis juri communi alias contrariari videantur, uti retro dictum, eo quod vel communibus suffragiis vel tacita conventionione, omnes & singuli cives juri alias competenti renunciant, & statutis illius loci sese submiserint. Quapropter occasione statuti liberæ civitatis Imperialis Hamburgensis part. II. Tit. 2. Art. 7. loco inauguralis disquirere constitui, quatenus vero Domino rem suam à tertio possessore vindicare, denegari possit, verba statuti ita se habent: welcher Mann dem andern leihet / sein Pferd / Kleid oder was es vor Gut sey / und auff wasserley Weise er das aus sein Wehren lasset mit seinem Willen / und verkaufft es derjenige der es in seinen Wehren hat / oder versetzet er dasselbe / oder wird es ihm abgeraubet oder abgestohlen / so mag derjenige der es erstlich verliehen oder versetzet hat darauff wieder den Einhaber desselben / wofern derjenige solches mit guten Titul an sich gebracht keine Forderung haben / sondern muß sich deswegen an denselben / welchen er es geliehen oder versetzet hat / oder so derselbe verstorben / an dessen Erben halten. Ut autem hic ordine & distinctius procedam, primo simplici interpretatione, verba ac genuinam mentem hujus statuti investigabo: Secundo,

do, in quo hoc statutum à jure communi differat re-
eenſebo, ejusque æquicatem defendam. Et tertio
denique obſtantia removebo, idque ſuccincta bre-
vitate.

THEſ. III.

Circa interpretationem ſimplicem dicti ſtatuti
primo occurrit æquivoca Germanorum phraſis, et
nem andern et was leißen / quod promiſcue adhiberi *Verbi leißen*
ſolet in omnibus illis negotiis ubi res meâ citra do- *varia ſigni-*
minii translationem voluntate mea in alterius de- *cationes*
tentionem, uſum, vel cuſtodiam pervenit. Ut ſic
contineat præcarium, muruum, commodatum, pi-
gnori datum &c. Quæ quidem jure Romano, ſicuti
diſtinctam habent formam, diſtinctis quoque voca-
bulis & nominibus exprimuntur, cum conveniens
viſum fuerit ſingulas cauſas ſingulis appellationibus
diſtinguere juxta §. 5. *Inſt. quib. mod. Teſtam. in-*
firm. ac ex æquivocationibus facile cavillationes Ju-
ris oriri poſſint. Quæ accurata diſtinctio, propter
penuriam vocabulorum, germanico idiomate non
ſemper obſervari poteſt, quemadmodum e.g. tam
tutores quam curatores, licet diſtincta ſint horum
officia, germanice generaliter vocantur **Vormün-**
der. Quales æquivocationes in aliis materiis quo-
que occurrunt, quæ sæpe anſam prolixis controver-
ſiis ac proceſſibus dederunt. In noſtro verò ſtatu- *ſignificatio*
to ex verbis ſequentibus apparet, quod vocabulum *verbi leißen*
leißen / hic in prædicto generaliore ſenſu, ut omnes *in allegato*
ſpecies juxta germanicum idioma contineat, adhi- *Statuto.*
beatur, dum adjectum auff waſſerley Weiße er das
aus ſeinem Behren läſſet. Porro hiſce verbis ſein *Demonſtratur*
Pferdt / Kleid oder was es vor Gut ſey / tam per vo- *ſtatutum*
cabu- *non agere de*

immobilibus, sed bonis mobilibus tantum. cabulum seini / proprietas ac dominium, quam per reliqua denotatur, hoc statutum de rebus mobilibus tantum intelligendum esse. Ut sic, si v. g. conductor ædium, mandatarius, curator, aut negotiorum gestor, rem immobilem in alium transtulerit, ex inde domino rei vindicationem non denegari, neque enim hæc verba was es vor Gut sey / ob etymologicam generalitatem in hoc statuto ad immobilia extendi possunt, propter deficientem rationem in ipso statuto allegatam, juxta vulgare illud logicorum: Talia sunt subjecta, qualia permittuntur à suis prædicatis; Additur autem, de talibus rebushic agi wetsche einer aus seinen Wehren läffet / und es ein ander in seinen Wehren hat / der es anderwärts hinbringen / oder ihm abgeraubet oder abgestohlen werden kan. Quæ omnia de rebus mobilibus tantum prædicari possunt, cum rerum immobilium furtum fieri non dicatur, arg. l. 38. de usurpat. 25. ff. H. de furtis S. 2. I. de usu cap. Et phrasis in seinen Wehren haben / idem est in seiner Gewahr sam seu custodia detinere, quod proprie de immobilibus non dicitur. Unde rerum immobilium depositum non contrahitur, sed harum custodia mandatum vocatur, nec dici potest, daß solch Gut in des dententoris Wehren seyn / secus ac *Dn. Schilt. Exercit. ad ff. H. 25. S. 6.* vocabulum hujus statuti aus seinen Wehren läffet de translatione dominii revocabilis explicat. Sequitur vocabulum mit seinen Willen / pro quo non substituendum mit jenes Willen / uti vult *Dominis Schilter. allegato loco S. 7.* Neque in generalitate sua includunt si quocumque modo voluntas domini supervenerit, uti e. g. *in S. 8. Inst. de Obligationibus qua ex delicto nascuntur*, dicitur fur-

*Significatio
verbi mit sei-
nen Willen.*

furtum volente domino non fieri, sed hac phrasi denotatur, quod Dominus fidem alterius securus, iusto titulo detentionem rei in alterum volens transtulerit, & per hoc concessisse videatur, quod illam rem à nullo alio quam ab eo cui concessa fuit, reperere velit. Nec enim illa verba *oder würde es ihm abgeraubet oder abgestohlen* / ad pristinum verum dominum *würde es sese referunt*, indeque contradictionem cum prioribus *mit seinem Willen* / involvunt, sed adjecta illa *würde es ihm abgeraubet oder abgestohlen* / cum proximè antecedentibus jungenda, hoc sensu: si possessor, qui rem iusto titulo à vero domino in usum, custodiam, aut detentionem accepit, postea illam vel volens vel etiam invitus amiserit, exinde domino contra tertium bonæ fidei possessorem rei vindicationem denegari. Porro hæc verba *wosern det selbe* (tc. *Einhaber*) *solches mit gutem Titul an sich gebracht* / limitationem continent, quod quidem pristinus dominus à fure vel prædone res suas aliis concessas vindicare & condicere possit; non vero à tertio bonæ fidei possessore, qui rem titulo ad dominium transferendum habili tenet. Imo cum hæc phrasis *an sich gebracht* translationem dominii denotet, non videtur dominus hic prohiberi ab illis res suas vindicare, qui forte scientes esse alienas, easdem tantum commodatas, depositas, conductas, aut pignori datas, ab illo acceperunt, cui dominus illas res sponte concesserat, dummodo obligationi personali ejus, cujus fidem circa illam rem securus fuerit, satisfaciatur, sed adhuc absolute denegatam rei vindicationem semper requiri casum bonæ fidei possessoris, qui scilicet rem animo sibi habendi possidet, juxta §. 35. Inst. de

B

R. D.

*Verborum
würde es
ihm abge-
raubet oder
abgestohlen.
Significatio,
& explicatio.*

*Limitatio
verborum
mit gutem
Titul &c.
Rerum furti-
varum vindi-
catio non de-
negatur
nec earum,
quas alius
sciens alienas
esse accepit.*

*contra verum
autem bonæ
fidei possesso-
rem rei vin-*

*dicatio non
competit.*

*verus sensus
statuti*

R. D. sc. da es der Besizer von einem andern oder dritten / dem es versetzt oder geliehen worden / gekauft oder auff eine andere Weise / zu Erlangung des Eigenthums an sich gebracht. Cui non obstant verba statuti verkauft es derjenige der es in seinen Wehren hat / oder versetzt er dasselbe ic. si enim prius factum, quod possessor rem empram teneat, juxta prædicta talva res est, cum talis sit verus bonæ fidei possessor, si pignori acceperit, etiam possessio ipsi non deneganda, donec eidem de credito satis fiat l. 2. §. 10. Comm. Div. l. 35. §. f. l. 40. princ. & §. 1. ff. de pignoratit act. l. 31. de Acquirendo rerum dominio. Quamvis sequentia de denegata rei vindicatione, commodissime etiam intelligantur, de novo tertio possessore, qui rem licet à primo detentore furto aut rapina ablaram, bona fide comparavit. Ut sic verus sensus hujus statuti hic esse videatur, quod si quis ex justo aliquo titulo, rem suam mobilem, alicui concesserit, & ita pro recuperanda illa re, fidem detentoris secutus fuerit, hic vero illam rem sponte in alium transtulerit, vel sua culpa amiserit, contra tertium bona fidei possessorem, pristino Domino rei vindicationem non competere, non quod dominium per commodatum translatum censeatur, aut quod illa verba, und es ein ander in seinen Wehren hat / speciale pactum translationis dominii involvant, uti vult Schilt. alleg. loco, sed quod titulum ab ipso domino habens, ejusque successor, actione personali satis devinctus sit Domino satisfacere, & iniquum videatur, huic insuper actionem ad ipsam rem recuperandam concedere, quo facile idem bis consequeretur Quod quomodo juri communi conveniat, nec ne? in sequentibus videbimus.

THES.

THES. IV.

Per jus commune præter jus Romanum ac Cæ-^{Comenientia} sareum etiam intelligi antiquos Germanorum mo-^{juris antiqui} res ac Leges, dubium non erit; & cum veteres Ger-^{Germanici} mani antiqua fide omnia peragi voluerint, ac ad promovenda commercia utilissimum censuerint, rem mobilem à detentore tuto comparari posse, nisi ipsi domino furto similive modo ablata fuerint, tam jure Suevico quam Saxonico similes constitutiones de personali obligatione prosequenda, & deneganda contra tertium actione, proditæ sunt, quas antiquas constitutiones Germanicas erudite recensuit laudatus Dominus Schilter *dicta exercit. ad ff. tit. de commodato.* Neque etiam hoc, juri Ro-^{ni & juris} mano (uti vulgo creditur) contrarium est, ex quo ^{Romani} non tantum actio contra tertium denegatur, si salvam actionem contra detentorem habeat. *vid. §. 14. Inst. de Obl. quæ ex Delicto nascuntur*, sed etiam commu-^{communis} nis tantum est D. D. error, rei mobilis translatio-^{D. D. error re-} nem dominii vel usucapionem, à non domino pro-^{putatur} cedere non posse, nisi in solo casu §. 4. *Inst. de usucap. si sc. heres rem defuncto commodatam &c. illam bona fide pro sua vendiderit &c.* cum tamen hic casus ibidem tantum exempli gratia recenseatur, ac alios casus non excludat, (quod ex inspectione ejusdem facile apparebit), potius ex §. 7. *Inst. de furtis* manifestum est, quod sine animo furandi furtum non committatur, ac per consequens si creditor pignus, vel commodatarius aut depositarius rem vendiderint aliove modo in alium transfulerint, credentes hoc vel non invito domino, vel jure suo fieri, illud extra crimen videri, nec domino contra tertium possessorem actionem competere, cui semper exceptio ex contractu,

ejus qui rem ab ipso domino accepit, obstat. E. g. ein Kauffmann leihet von dem andern zu einer gewissen Reise ein Pferd oder andere bewegliche Güter/ wie er aber Gelegenheit findet / solches besser mit Vortheil loß zu schlagen / als den vorigen Herrn wieder zu liefern/verkauft er solches in versicherter Meinung der vorige Dominus, dem solche Sache ohne dem feil gewesen/ werde zufrieden seyn/ wenn er billige Bezahlung davor bekomme / und den übrigen Vortheil ihm nicht mißgönnen. Fraget sich ob hiedurch ein furtum begangen sey/ oder dem Domino contra tertium possessorem eine action zustehet? Prius in dicto §. 7. negatur, posterius tum demum conceditur si commodatarius similis ve detentor plane solvendo non sit, ac Domino aliter satis fieri non possit, vel ipsa res non apud bonæ fidei possessorem reperitur arg. §. 15. in ff. Inst. de Obl. quæ ex delict. nasc. Unde etiam statutum nostrum eandem hanc limitationem ex jure communi recipiet, ut eousque actio contra tertium possessorem domino non concedatur, quo ipsi actio efficax contra illum in quem ipse rem transfuit, salva sit, si enim hic non inveniatur solvendo esse, tunc ex æquitate domino succurrendum, ut illam rem etiam à tertio vindicare possit; statuta enim quantum fieri potest ex jure communi supplenda; præprimis ubi ratio statuti, (uti hic) cessat. vid. Meischner. Decis Cam. 20. n. 17. & 40. Sixtin. Vol. 2. Consil. Marpurg. 9. n. 88. & seqq.

Limitatio statuti.

THES. V.

Æquitas hujus dispositionis

Cum ergo æquitas hujus constitutionis in eo consistat, quod ad promovenda commercia inter homines, res mobiles vel harum æstimatio ab eo petendæ

dæ sint, ejus fidem ipse dominus circa illam rem fecutus fuit; ita ut si hic bona fide rem illam in alium transfulerit, veram ejus æstimationem præstare teneatur, sin mala fide possessionem ejus amiserit, dominus ad juramentum in litem affectionis admittatur, *l. 68. vers. si vero ff. d. d. R. V. l. 16. §. 3. d. pignor. l. 25. §. 20. d. petit. hered. l. 5. §. 2. ff. ad exhib.* ac ita Dominus omni modo indemnis servetur, nec concedendum ut hic eandem rem ab alio bonæ fidei possessore petat, quo facile bis consequi posset, præsertim, si ille cui dominus rem primo concesserat, & qui torte ejus rei nomine domino satisfecerat, (quod possessor facile ignorare potest mortuus sit.) E contra non leve damnum commerciis inferretur, si à fide dignis hominibus, res, quas in possessione habent, tuto compa-^{statutum hoc,} rari non possint, præsertim quod in mobilium com-^{non repugnat} paratione stipulationes de evictione interponi non ^{juris communi.} juri communi soleant; ac inde actio ad evictionem, potissimum de rebus immobilibus introducta sit; ideo non dubitandum, quin etiam citra tale speciale statutum, de jure communi quoque eadem decisio locum invenire debeat. pro confesso enim supponimus, non competere actionem in causa privata, nisi in quantum actoris interest; *juxta pr. j. d. act.* ubicunque ergo illud, quod sua interest, ipsi restitui ab eo cujus fidem ipse circa illam rem elegit, ac sponte eandem alteri credidit, consequi potest, ibi actio contra tertium, qui justo titulo rem habet, merito deneganda, cum ipsi semper obster exceptio, tua non interest; Quod prolixè illustratur *§. 13. & seqq. Inst. de Obl. quæ ex delicto nascuntur*: ita quamvis in *l. 1. & 12. pr. & §. 1. ff. de condict. furtiv. l. 14. §. 16. ff. de furtis* clare di-

positum sit, conditionem furtivam tantum domino competere, tamen in *l. 12. §. f. junct. l. 25. §. 1. ff. de furtis* & *l. 22. pr. de pignoratitia actione*, hæc actio creditori cujus intererat, rem surreptam non esse, conceditur, neque obstat, quod dominium per similes contractus, commodati, locati, pignoris, præcarii &c. non transferatur, & hinc dominis, non obstante tali contractu, res suas vindicare variis textibus juris concessum sit, ipsum enim exercitium dominii per tales contractus, ex ipsius domini voluntate quodammodo est restrictum, & actio inde oriens tunc demum valide se exerit, cum aliter ipsi satis fieri non possit, *vid. §. 16. Inst. de Obl. que ex Delicto nasc.*

THES. VI.

*res furtiva
etiam a bonæ
fidei possessore
recte vindica-
tur.*

*quid sit res
furtiva?*

Illa tamen quæ hætenus dicta sunt, cessant primo in re absolute furtiva & vi possessa, quæ, sicuti nec a bonæ fidei possessore usucapi possunt *§. 2. Inst. de usucapionibus l. f. ff. de vi bonorum raptorum*, ita in hisce nunquam rei vindicatio domino deneganda, cum hic contra suam voluntatem detentionem rei amiserit, dicitur autem tum demum res furtiva seu proprie in vitium furti incidere, respectu ejus, cui res subrepta est, vel si ipsi Domino furtum sit factum, ex ipsa furti definitione. Proinde si ei, cui dominus sua voluntate rem concessit, furtum factum sit, ac postea ad bonæ fidei possessorem pervenerit, respectu ipsius Domini talis res non erit furtiva, nec ab eo vindicari poterit, cum talis bonæ fidei possessor fere loco domini sit. *arg. l. 48. ff. de acquir. rer. domin. ac domino obstat exceptio, quod ipsi furtum factum non sit, eidemque ab illo, cui ex propria voluntate rem concessit satisfieri possit, ut sic iniquum foret bonæ fidei posses-*

possessorem re privari ab illo, cui alio modo plenissi-
 me satis fieri poterat, quod eleganter illustratur in
 art. 2. tit. 4. p. 2. statutorum Hamburgensium, cujus verba
 sunt: Wann ein Gläubiger in seines Schuldners
 beweglichen Gut/ Verpfändung hat/ und ihm doch
 dasselbe in seinen Gewehren gelassen/ der Schuldner
 aber immittelst/ ehe dann der Zahlungs-Termin kom-
 men/ solche verpfändete fahrende Haab verhandelt/
 oder in andere Hände gebracht/ so wollen wir/ daß auff
 den Fall/ zu Beförderung gemeiner Handthierung/
 und Vermeidung beschwerlicher disputation, der
 Gläubiger die verpfändete bewegliche Güter von
 denen Personen/ die sie mit gutem Glauben und rich-
 tiger Ankunfft erlangt/ wiederum abzufordern nicht
 befugt seyn soll. In unbeweglichen Gütern aber soll
 der Gläubiger/ sich an die ihm verpfändete Güter/ un-
 angesehen/ daß sie in andere Hände transferiret (wo-
 fern die rechtliche Gewehr oder praescription darüber
 nicht verlossen) zuhalten unbenommen seyn/ secus est
 si ipse ex cujus custodia res erepta & cui proprie fur-
 tum factum est, tertium bonæ fidei possessorem con-
 veniat, utili scilicet rei vindicatione, huic enim nul-
 la exceptio obstabit, nisi à fure ipsi satisfactum sit.
 Secundo, regula de deneganda rei vindicatione re-
 rum mobilium apud alium existentium, cessat in fure
 ac omni malæ fidei possessore, in tantum, ut licet ipse
 dominus rem sua voluntate alteri concessit, ac non
 ipsi sed ei in quem transtulit, furtum factum sit, tamen
 non obstante exceptione, quod dominus alium ha-
 beat debitorem, res vindicari ab eo poterit, cum ne-
 mo ex sua improbitate ullum jus vel agendi vel exci-
 piendi acquirere possit.

*commodata-
 vio utilis rei
 vindicatio
 competit*

*ab ipso fure
 Dominus,
 quamvis ipse
 furtum fa-
 ctum non sit,
 rem vindica-
 re potest.*

THES.

THESES VII.

Obst. I.

Cum ergo ita explicatum sit, tam quid proprie in allegato Hamburgensium statuto contineatur, quam quomodo hæc dispositio, non tantum juri antiquissimo Germanico, sed etiam Romano ac Justiniano conveniat, per consequens dubia circa hoc statutum suborientia ex communibus juribus resolvenda esse, facile erit obstantibus & illis quæ in contrarium moveri possent occurrere, ubi primo sese offert textus in part. 2. tit. 2. art. 5. Cujus verba sunt: Würde aber nun über solchen angewandten gebührlichen Fleiß / und in dem Gebrauche darzu es ihm geliehen worden / aus unversehenem unglücklichen Zufall / jenig Schade beschehen / ist der Entlehner zu Erstattung desselben nicht verbunden / es wäre dann / daß er solchen Schaden und Gefahr ausdrücklich auff sich genommen / oder das geliehen Gut an andere Ort / oder anderer Gestalt / oder weitere und längere Zeit denn es ihme geliehen / ohne des Hinleihers Wissen und Willen gebraucht hätte. Quo statuto innuitur, quod commodatarius similesque qui rem alienam acceperunt, de casu fortuito non teneantur, nisi expresse illud quoque in se receperint *concordat §. 2. in f. Inst. quibus mod. re contrah. obl. l. 9. §. 1. l. 15. §. 2. l. 33. § 34. ff. locati, cum similibus.* Contra in explicato nostro statuto dicitur, daß so ferne das geliehene Gut demjenigen welchen es geliehen worden / abgeraubet oder abgestohlen wäre / der Dominus deswegen an denselben welchem er es geliehen oder verfest hat / oder so derselbe verstorben an dessen Erben sich zu halten habe. Sed hæc apparens contradictio facile conciliatur *ex art. 3. ejusdem tit. sc. quod si fur-*
tum

ille qui rem à Domino acceperat, & cujus intuitu juxta retro deducta, res in vitium furti incidit, omnem diligentiam adhibere, ad rem recuperandam, & Domino restituendam, quod nisi fecerit, jam de illa negligentia in restituenda re commissa, tenebitur, si vero primus ille cui Dominus rem concesserat ejusve heres, plane conveniri non possint, tunc demum, per supra explicata, Dominus tanquam procurator in rem suam, utilibus actionibus experiri poterit.

THESES. VIII.

Obst. II.

Neque prædictis obstat *part. 2. stat. Hamburg. tit. 8. art. 8.* cujus verba sunt: Welcher Mann etwas kauft / der soll sich vorsehen / und eigentlich wahr nehmen was und von wem er kauft / dann wenn ein Gut gestohlen / geraubet und abgetrogen ist / und der rechte Herr desselbigen kömmt / und glaube würdige Anzeige thut / daß solches Gut sein gewesen und noch sey. So mag er dasselbe mit Vorwissen des Richters ohne alle Entgeltnuß und Bezahlung des ausgegebenen Kaufs Geldes / wiederum an sich nehmen / und soll der Käufer / wofern er umb den Diebstal und Betriegung gewußt / mit gebührender Straffe belegen werden. Quo textu confirmari videtur, Domino, rei vindicationem, etiam contra justo titulo possidentem, non denegari, sed tantum hanc distinctionem adhibendam, ut si bona fide ab eo quem dominum esse credebat rem comparaverit, præter restitutionem rei non teneatur, si vero conscius vitii rei fuerit, tunc insuper quoque puniri possit. Ast cum supra

pra

pra deductum sit, rem furto ablatam, vitio furci affici proprie respectu ejus, cui furto factum est, & non respectu domini, qui alium ad satisfactionem illius rei nomine obligatum habebat, ac bono interpre: i incumbat, legem ex lege ita interpretari, ne una alteri contradicat, facile colligitur, hunc articulum 8. de illo tantum casu loqui, ubi furto ipsi domino factum, quod innuunt verba, *daß solch Gut sein gewesen und NB. noch sey.* Ita scilicet, ut ipsius dominium nullâ concessione in alterum factâ restrictum sit; Hoc enim si contigerit, juxta supra explicatum *articulum 7. tit. 2.* ille cui res concessa est, propter obligationem, qua talis possessor domino ad satisfactionem obstringitur, ille loco domini habendus erit, ut etiam repetitio ejusdem rei juxta hunc art. 8. utili rei vindicatione eidem competat, hoc sensu, *daß er ex voluntate domini, deme solch Gut zugestanden und an noch zustehe / dasselbe in seinen Wehren gehabt / und es ihm also abgestohlen / geraubet oder abgetrogen seye / und es folglich mit des H. Erren willen ihm wieder restituiret werden müsse.* Licet enim dominum per commodatum similesve contractus, qui generali nomine des *Leyhens* comprehenduntur non transferatur, ac ideo res, Domino suo ex contractu restituenda sit, tamen respectu tertii, dominus, detentoris fidem secutus, interim omne jus nomine ipsius domini vindicandi, & rem juxta contractum habendi, in hunc transtulisse videtur, ut eandem non nisi ex manu ejus cui illam rem concessit petere possit, ut sic ultimus hic textus, ex priori textu

limitatus, nullam contrarietatem cum eodem con-
tineat: præprimis quod cum priori textu concor-
det. *Landrecht art. 64. tit. van gelehnden Gûdern*
verb. Wer den andern was lehnet/ de schall ehme dat
wedder afeschen/ (i. e. abfordern) wente Handschall
Handwahren. Jus etiam Saxonicum antiquum
quoad omnia fere verba cum eo conveniat, *vid.*
Spec. Saxon. Lib. II. Art. 60.

THES. IX.

Obst. III.
ex jure civ.
Romano

Nec porro obstat, quod dominus rem suam à
quocunque possessore vindicare possit *l. 9. l. 23. 41.*
ff. de rei vind. §. 1. Inst. de actionib. l. 25. ff. de Oct. §.
A. l. 14. §. ult. de Except. rei jud. Hoc enim primo no-
torie limitationem recipit, si res nostræ ab illis de-
tineantur, qui nostra voluntate nostroque nomine
rem habent, uti hoc prolixè probat *Bachov. de Act.*
Disp. II. Th. 15. vid. Struv. Syntachm. J. C. Exerc. XI. Th.
10. Quod jus in similes personas translatum ad il-
los non immerito extenditur, qui in horum locum
successerunt, & cum sit difficilis probatio dominii,
commodior vero actio ex contractu, per quam do-
minus qui rem alii concesserat, quicquid ipsius
interest facilius consequi potest, non deneganda
erit bonæ fidei possessori (qui forte re amissa nul-
lum haberet regressum) exceptio innoxia utilita-
tis, seu quod idem est, illud quod tibi non prodest,
alteri vero nocet, non concedendum, cum & do-
minii effectus alias competentes, si quis citra uti-
litatem suam alicui officere velit, denegentur
l. 37. ff. de R. V. de Cætero vero, regula illa, de non
con-

concedenda rei vindicatione contra bonæ fidei possessorem, jandum restricta sit, si domino aliter satisfieri non possit, ac omnes textus, sub hac distinctione ac limitatione, in ipsa æquitate fundatis, optime conciliari ac intelligi possint, aut sese ad immobilia referant, in quibus rei vindicationem omni casu domino manere salvam, nostram vero decisionem, ac statutum expositum, tantum in rebus mobilibus locum invenire, supra ad interpretationem simplicem dicti Statuti monitum est.

THE'S, X.

Neque absouum & à ratione juris abhorrens *Obst. IV.*
cuiquam videri debet, quod illi, cui dominus rem concessit, si eidem rei furtum factum sit, & jam ad alium bonæ fidei possessorem venerit, utilem rei vindicationem concesserimus, quamvis hic inconfesso dominus non sit, cum in aliis casibus non infrequens sit, ut non dominus, dominum tamen quasi representans, utilem rei vindicationem instituere possit. *vid. Struv. dict. Exerc. th. in f. th. 6. in fine,* quo sic hujus adjutorio rem tuam consequatur, quod innuunt verba statuti, **Hand soll Hand-Wahren/** & licet *l. 5. & l. 6. C. d. pignor. act.* dicatur illum qui rem pignori accepit, domino non teneri si rem sine culpa *Obst. V.* sua amiserit, tamen illud non alium sensum habet, quam si res pro perdita habeatur, & non appareat ubi illa sit; si enim Dominus eandem postea à tertio bonæ fidei possessore vindicare velit, hic ipsi
C 3 me-

merito exceptionem ordinis & excussionis opponit, non minus ac possessori pignoris, contra jus reale hypothecæ, eadem exceptio competit, ut sic ille qui rem à Domino accepit, postquam apparet ubi illa res sit, si illam repetere & Domino restituere detrectet, jam ex nova culpa iterum conveniri, nec se exceptione judicati tueri possit; cum proprie ab eo tantum absolutus sit, quod non teneatur, pro re perdita & non apparente satisfactionem præstare; sicut enim per hoc non liberaretur ab ipsius rei restitutione, si rem iterum consecutus esset, sic æque non liberabitur, si illam contequi detrectet.

THES. XI.

Obst. VI.

Sed dictis admodum videtur obstare *l. 9. ff. de R. V. ubi in fin.* dicitur, ab omnibus qui rem tenent, & habent restituendi facultatem rem peti posse; cum in *dict. l. in pr.* additum fuerit, nec ad rem pertinere, ex qua causa reus possideat; ut sic hisce clare dispositum videatur, Domino omni casu facultatem competere, res suas à quibuscunque etiam bonæ fidei possessoribus vindicare. Verum cum in allegato textu non explicetur, à quo rei vindicatio sit instituenda, sed tantum contra quem illa locum inveniat, & sic ibidem dispositum sit, ab omni, qui restituendi facultatem habet, rem peti posse, dummodo possessor actorem non possit repellere valida exceptione; utpote quæ limitatio in *pr. dict. l.* expresse additur; nihil ex hoc textu, supra traditæ opinioni contrarium

rium, inferri poterit, potius cum in eodem textu dicatur, quod ab eo apud quem res deposita est, vel commodata, vel qui conduxerit, aut qui legatorum servandorum causa, vel dotis, ventrisque nomine in possessione esset, vel cui damni infecti nomine non cavebatur, (si sc. hæ exceptiones in facto ipsius actoris ejusve heredis se fundent) vindicari non possint, ex ratione, quod hi respectu Domini agentis non possideant, sed tantum in hujus possessione sint; si tamen juxta verba finalia *dist. 1.* tales etiam possideant, hoc est, pro suo & animo sibi habendi rem tenere, ac actori dominium quod præterit negare incipiant, vel ab alio quam à quo rem acceperunt, & in cujus possessione sunt, conveniantur, tum etiam ab his, quamdiu restituendi facultatem habent, rem recte peti posse: manente tamen limitatione in *pr. dist. 1.* adducta, quod si actori aliqua exceptio objecta non fuerit: unde ex hac lege ita inferendum, quod si vindicationem instituens, dominium ipsi negatum probaverit; possessori qui restituendi facultatem habet, nullus titulus vel bona fides prodesse debeat, quo minus ab eo res illa recte petatur, si domino vindicanti non objecit aliquam exceptionem; talem scil. quæ licet jam dominium probaverit, tamen ipsum repellat; Contra vero, si vindicanti objiciatur, tu propria voluntate eandem rem alii credidisti, contra quem illius rei nomine actio tibi est salva, ut plenissime tibi satisfieri possit, hæc que exceptio dilucidis argumentis probaretur, & sic talis possessor, qui rem iusto titulo

lo tenet, jam loco domini esset; *p. l. 48. d. acquir. rer. dom.* tunc sane actori ex *d. l. 9. d. R. V.* nullum remanebit præsidium: ut sic inconcussa adhuc maneat nostra decisio, illi qui convictus est, propria voluntate detentionem rei dimisisse, seu possessionem rei ex contractu alteri concessisse, cujus fidem pro recuperanda illa re est secutus, contra tertium possessorem rei vindicationem non competere; nisi quatenus manifesto ipsi alio modo satisfieri non possit: utpote quam limitationem supra admisimus.

THFS. XII.

*Quid obri-
at in rebus a
patre vel tu-
tore in alium
translatis*

Illud adhuc notandum, quod in deneganda Domino rei vindicatione apprime quidem respiciendum sit, an ipsius Domini proprium factum inter-venit, in quo alter exceptionem suam fundet, hancque suam exceptionem reus legitime probaverit, quod innuunt verba statuti, *welcher Mann sein Gut aus seinen Wehren lasset mit seinem Willen*: proinde si alius quam ipse Dominus citra hujus voluntatem res ejus apprehenderit & in alios transtulerit, nullum dubium erit, quin exinde domino nullum oriatur impedimentum, quo minus res tuas, etiam à bone fidei possessore, vindicare possit, nisi transferens vel ex mandato generali, vel ratione officij aut juris sibi competentis legitimus administrator illorum bonorum fuerit. Si enim Pater liberorum adventitia vel Tutor aut Curator pupillorum aut minorum bona mobilia in alios transtulerint, aliisve usum illorum concesserint, licet citra libero-

liberorum seu dominorum voluntatem, tamen ex
prædicto facto patris vel tutoris, liberis & pupillis
deneganda est rei vindicatio, quamdiu ipsis actio con-
tra patrem & tutorem est salva, vel ipsa alienatio
doli argui non possit; tum quod ipso jure & ex
imperio Magistratus, talibus administratoribus res
illæ fuerint conceditæ, daß sie dieselbe in ihren W. h-
ren gehabt/ ita ut lex & imperium Magistratus, defi-
cientem in ipsis Dominis consensum, suppleverit,
& sic idem fuerit ac si ipsi Domini res illas fidei
ipforum commiserint, ut prædicta decisio locum in-
veniat; tum quoque quod tutores & curatores res
pupillorum mobiles valide alienare queant: *l. 22. C.
d. adm. tut. l. 1. C. d. fid. & jur. bast. sisc.* Quod multo mag-
gis in patre, jure patriæ potestatis liberorum bona
administrante, locum inveniet; & ideo de hisce alie-
natis, pristinis Dominis, tantum adversus patrem vel
tutorem aut curatorem, actio negotiorum gesto-
rum, tutelæ vel utilis tutelæ competit; Hæc tamen
quæ de rebus à parentibus vel tutoribus alienatis di-
cta sunt, locum non habent, in facta alienatione im-
mobiliu, cum enim illa, sine legitima causæ cogni-
tione & interposito prius decreto, alienari nequeant,
& sic ratione horum & officii ratio & ipsa lex, repu-
gnet, ne ad alium in præjudicium ipforum domino-
rum transferantur, *l. 5. §. 9. & 12. l. 7. §. 3. ff. reb. eor. qui
sub tut. vel cur. sunt, sine decr. non alien. l. 2. l. 6. l. 11. cum
seqq. & tot. tit. C. d. præd. & al. reb. min. sin. decr. non
alien.* ideo nihil hic obstabit, quo minus res ita in alios
citra voluntatem Dominorum translata, ab his vind-
dicari possint. *l. 14. ff. dict. tit. quam vindicationem
non impedit, si vindicantes liberi, heredes patris
existe-*

D

existe-

existerint, & inde obstricti sint hujus factum præstare, eo, quod ut heredes actione ad evictionem teneantur, *tot. tit. d. exc. rei vend. & trad.* illa enim actio ad evictionem, tum demum locum invenit, ubi negotium validum intervenit, & contractus non est ipso jure nullus; quia hæc actio de evictione præstanda, est ipsa actio ex contractu, *vid. Struv. Syn. jur. Civ. Exercit. 27. th. 18.* quæ sublato contractu, aut eo declarato nullo, non competere potest, cum non entis nullæ sint affectiones, & nemo suo contractu promississe videatur, ne leges in eo locum habeant. Si tamen Pater rem pro sua vendidit, & emptori nihil imputari possit, quod eandem ad venditoris heredes pertinere ignoraverit; tunc actio ad evictionem emptori erit salva, & propter hanc Rei vindicatio contra bonæ fidei possessorem non competet. *vid. Struv. dict. tract. Exercit. 23. th. 57.*

Hæc pro enucleando allato Hamburgensium statuto, & occasione ejus, examinando jure communi, festinanti calamo notasse sufficiat, in quibus quoad jus commune plerosque contradicturos præsumo, quos tamen hisce instanter imploro, velint sine præjudicio autoritatis & præconcepta opinione, aliavé mentis præoccupatione rem iterum ruminare, ac considerare, quam variæ exinde possint oriri iniquitates & collusiones, si illi qui rem mobilem sponte alii concessit, ab eoque ejus rei nomine ipsi abunde satisfieri debet, hunc non convenire, sed rem ab alio tertio innocente ad quem postea res pervenit vindicare velit, quod in conflictu pluribus casibus demonstrabo si tamen nihilominus, hæc inquam erronea videantur, huic meliora amice demonstranti faciat.

facile palmam dabo , hoc pro fructu hujus disquisitionis reputans, si per hanc ansa data fuerit, in justitiam antiquissimarum legum germanicarum penitus inquirendi. Interim Benevolum Lectorem optime valere precor. Deo vero semper sit laus & gloria.

COROLLARIA.

I.

Juramentum metu extortum obligat in conscientia.

II.

Qui olim per errorem cerevisia baptizatus erat, non præcise denuo aqua baptizandus erit, nisi quatenus ipse ob conscientiae scrupulum hoc postulet.

III.

Justum injuste sæpius pronunciatur, & ab aliquo exigitur.

IV.

Rei simplicis furti, quamvis aliquoties reiterati, injuste laqueo puniuntur.

V.

De internis non judicat ecclesia, imo non de externis, cum de his judicare imperanti conveniat.

VI.

Patria potestas est meri juris civilis, nec in plebejo locum habet.

VII.

Matrimonium inter Judeam & Christianum & vice versa, non est per se illicitum vel nullum.

D 2

VIII.

VIII.

De moderamine inculpatæ tutelæ judicare, difficile nec raro ultra posse judicis est; cum externa necessitas defensionis hic non sufficiat.

IX.

Thesaurus, à mercenariis in alterius opere in ventus pro parte dimidia in ventori non cedit, sed totus ejus est cujus est fundus.

X.

Cogitationis pœnam nunquam aliquis luit, nec tamen actus externi pœnæ subjiciuntur.

XI.

Juvenis bonæ indolis & ingeniosus, breviori via sine magna librorum copia ad veram sapientiam venire potest, quam Doctor aut Magister ingenti librorum apparatu instructus.

XII.

Mala non sunt puniendi aut coercenda quia mala sunt, sed quod bona necessaria conserventur, aut substituantur, de qua si magistratus moralem certitudinem non habet, etiam illud quod malum est hætenus tolerare debet.

ULB Halle

003 892 832

3

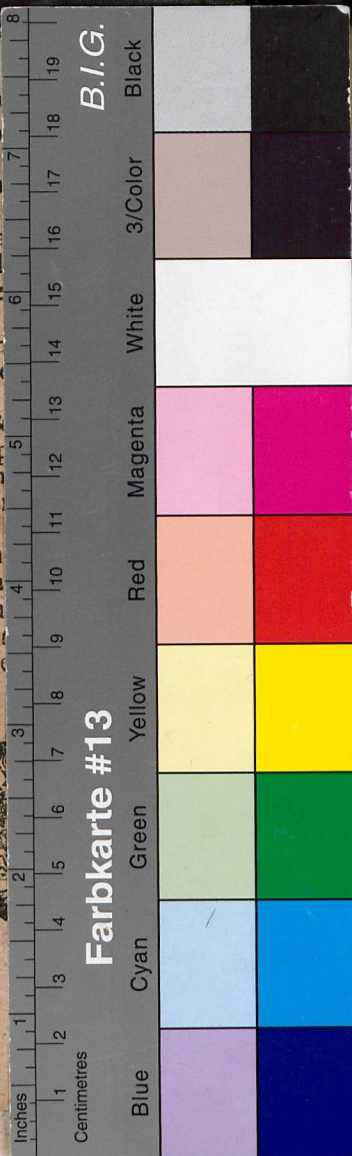
sb.

6 ~~XVII~~ *Pri. 7. Num. 8.*
DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS
DE *1703*
**REI VINDICATIONE
CONTRA BONAE
FIDELI POSSESSOREM
NON COMPE-
TENTE,**

P. W.
Ad art 7. Tit. 2. Part. 2. Statut. Hamburgens.

Quam.
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

**DN. FRIDERICO
WILHELMO,**
REGIÆ STIRPIS PRINCIPE ET MARCH-
BRANDENB.

SUB PRÆSIDIO
DN. HENRICI BODINI,
REGIMIN. ECCLES. IN DUC. MAGDEB. CONSIL. GRAVISSIMI
ET PROF. JUR. CELEBERRIMI,
PRO LICENTIA

Summos in utroque jure honores capeffendi

d. Jun. MDCCIII.
IN AUDITORIO MAIORI,
horis ante & pomeridianis

publicæ eruditorum disquisitioni subjicit
NICOLAUS von Spretelsens
Hamburgensis.

HALÆ, Typis IOANNIS GRVNERI, Acad. Typogr.